

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.630/2024/6.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró

dr. Hajdu Edit bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Varga Hildegárd ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes1 cím3)

Az alperes képviselője:

dr. Pintér Andrea Erzsébet ügyvéd cím4)

A per tárgya: gyermektartásdíj felemelése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.21.000/2023/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

k.-i Járásbíróság 3.P.20.082/2023/33.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 15.780 (tizenötezer-hétszáznyolcvan) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelez az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhatóság illetékbevételi számlájára – 63.120 (hatvanháromezer-százhusz) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperes (továbbiakban: felek) a házasság felbontása és járulékai iránt folyamatban volt perben egyezséget kötöttek a házasságukból 2011. január 7-én született H. utónevű gyermekük szülői felügyelete gyakorlása, a tartása és a kapcsolattartás kérdésében. A gyermek tartása körében abban állapodtak meg, hogy a különóráinak költségeit fele-fele arányban viselik, a felperes vállalja mindenkor ruházatának beszerzését, az alperes pedig megfizeti a költségek 50%-át (k.-i Járásbíróság 5.P.20.597/2018/16. szám).

[2] 2020 évben a szülők a megállapodásukat módosították és az alperes kötelezte magát arra, hogy 2020. október 1-től kezdődően minden hónap 10. napjáig havonta, előre esedékesen megfizet a gyermek tartására 35.000 forint gyermektartásdíjat. Vállalta, hogy a

felperesnek fizeti a gyermek éves ruházkodása és tanszerei költségének 50%-át, minimum évente 150.000 forintot. Ebből augusztus, szeptember hónapban 75.000 forintot teljesít a felperesnek, a fennmaradó részt a számlák bemutatásától számított 8 napon belül teljesíti (k.-i Járásbíróság 5.P.20.229/2020. szám).

[3] Az egyezség megkötésekor a felek a gyermek indokolt szükségletei havi pénzbeli ellenértékét 105.281 forintban határozták meg (élelmiszer, tisztítószer 32.831 forint, rezsikiadás 11.866 forint, telefonköltség 3.745 forint, közlekedés 5.000 forint, ruházkodás és cipő 19.231 forint, kulturális és szabadidős tevékenység 12.228 forintot, a tanszerek 5.000 forint, a fodrász 1.300 forint, a tanulással kapcsolatos további kiadás 14.080 forint).

[4] Az alperes teljesítőképessége körében azt rögzítették, hogy havi rendszeres jövedelme 63.000 forint nyugdíj, továbbá 2019. évben bérleti díjként évi 197.857 forint jövedelem.

[5] Az egyezség megkötésekor a felperes már hivatkozott arra, hogy az alperes teljesítőképessége magasabb, mint ahogy azt állítja. 65 ha termőföld tulajdonosa, amiből havonta minimum 70.000 forint, éves szinten 4.600.000 forint bevétele származik. Jelentős földterületeken haszonélvezeti jog jogosultja, ebből a haszonbérleti díjkövetelése 1.180.676 forint. Az alperes havi jövedelme tehát bizonyosan meghaladja az 560.000 forintot, ezért magasabb összegű gyermektartásdíj fizetésére (lenne) köteles. Az egyezség megkötésekor azonban a gyermektartásdíj átalányösszegeként elfogadta a 35.000 forint mértéket.

[6] Az alperes a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

[7] A felek körülményeiben a megállapodása óta eltelt időben változás állt be. A felperes a gyermekre havonta átlagosan 137.175 forintot fordít, amelybe beletartozik a rezsikiadás, a karate foglalkozás összege, gyógyszerköltség, fodrász, szabadidő, játék, kultúra havi összege és a ruházkodásra költött 30.296 forint, valamint 7.750 forint tanszer költség. Az iskolai kiadások 14.665 forint, míg az élelmiszerre és tisztítószerre átlagosan egy hónapban 44.699 forintot fordít a felperes. Hivatkozott arra, hogy a gyermeknek nyelvi nehézségei vannak, a pedagógiai szakszolgálat véleménye alapján angol nyelvű korrepetálás szükséges, ami egy hónapban 16.000 forint plusz kiadást jelent.

[8] A felperes családi pótlékot kap, adókedvezményt nem vesz igénybe. Siatshu masszőri végzettséggel rendelkezik, átlagosan 100.000-150.000 forint a havi jövedelme és hozzátartozói segítségéből tartja fenn magát.

[9] Az alperes nyugdíjának összege 87.670 forint, rokkantnyugdíjas, nyugdíja mellett éves szinten apartmanok kiadásából 20.000 forint összegű jövedelme származott. A perben érintett gyermekén kívül más kiskorú gyermek tartására nem köteles, jelentős ingatlanvagyonnal (földterületek) rendelkezik.

[10] Az alperes a Zalaegerszegi Törvényszék előtt 2023. március 24-én úgy nyilatkozott, hogy 13.000.000 forint összegben teljesítőképés megváltási ár megfizetésére, és csatolta a zöld lakossági devizaszámla kivonatát, amelynek USD devizanemben az egyenlege

26.695,11. A számla Sz. R. nevén vezetett, aki az alperes korábbi házasságából született gyermeke. Az alperes 2020. december 10-én 1.250.000 forint kötelesrészi kielégítés követelés összegét vette át.

[11] Az O. Bank Nyrt.-nél vezetett alperesi számlákon a 2020. október 26-i nyitóegyenlegként rögzített 4.063.683 forinthez képest a 2022. március 27-i nyitóegyenleg 339.785 forintot mutatott, 2022. május 21-én a számlán 162.673 forint volt. A 2023. április 3-i állapot szerint 146.448 forint volt a számlán. Az alperes euró alapú devizaszámlájának nyitóegyenleg 2020. augusztus 20-án 5.599.015 forintot mutatott, 2022. június 25-én 57.076 forint euró összegben állt.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[12] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a k.-i Járásbíróság 5.P.20.229/2020/12. számú egyezségben foglalt gyermektartásdíj mértékét változtassa meg és azt 2022. július 1. napjától kezdődő hatállyal havonta 100.000 forintra emelje fel. Kérelmét a gazdasági infláció kiugró mértékének kedvezőtlen hatásával és azzal indokolta, hogy az alperes a rendszeres tartásdíjon felül az egyezségben rögzített vállalásait nem teljesíti.

[13] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú határozat

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével 2022. július 1-től kezdődően a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség összegét 43.000 forintra felemelte. Az ítélet a gyermektartásdíj fizetésének módját, továbbá az egyezség alapján az évi 150.000 forint összegű vállalást nem érintette. Kimondta, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1-jétől a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével külön intézkedés nélkül módosul. 2022. július 1-je és 2023. október 1-je között a gyermektartásdíj hátralék mértékét 128.000 forintban határozta meg, amelynek megfizetésére kötelezte az alperest. Rendelkezett a perköltség és illeték viselésről, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[15] Az elsőfokú bíróság döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban. Ptk.) 4:194. §-ára, 4:196. §-ára, 4:201. §-ára, 4:205. § (1) – (3) bekezdésére, 4:210. §-ára, a 4:213. § - 4:216. §-okra, a 4:218. § (1) – (4) bekezdéseire alapította.

[16] Az elsőfokú bíróság a jogvitában először – a kereset elbírálásának első lépcsőjeként - a Ptk. 4:210. § (1) bekezdésében foglalt kettős feltételt (körülmenyváltozás és a lényeges jogi érdek) vizsgálta, majd a második lépcsőben a tartás mértékét határozta meg [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés]. A jogalap bizonyítottasága ugyanis csak a megváltoztatás jogi lehetőségét nyitja meg, az anyagi jognak a tartásdíj megállapítására előírt szempontrendszere alapján

lefolytatott bizonyítás eredményeként bírálható el a korábban megállapított tartásdíj megváltoztatása iránti igény (Kúria Pfv.II.21.474/2019/8; Pfv.21.156/2019/6.).

[17] Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le. A gyermek indokolt szükségletei körében és a költségek mértékében megállapította, hogy a felperes a gyermek általánostól eltérő, különleges szükségleteihez kapcsolódó igényeket nem támasztott, arra, mint a felek egyezségétől eltelt időben mint lényeges körülményváltozásra nem hivatkozott. Az elsőfokú bíróság a felperes által előadottakat az alapszükségletek körében értékelte, és azokat egyéb bizonyítás nélkül mérlegelése körében elfogadta.

[18] Lényeges körülményváltozás, hogy az infláció köztudomású hatásai a gyermek kiadásait jelentősen növelték, az 137.000 forint körüli összegre emelkedett, ezért egyéb bizonyítás nélkül megállapíthatónak találta a gyermekkel járó kiadások összegének megemelését a 2020-ban kötött megállapodáshoz képest.

[19] Az alperes öregségi nyugdíjának összege 87.600 forintra változott. Ugyanakkor a felperes rendszeres jövedelemre 100.000-150.000 forint összegben tesz szert. Jelentősen a felperes jövedelmi viszonyai a kiskorú gyermek érdeksérelmével járó módon nem romlottak, az alperes jövedelmi viszonyai lényegesen nem javultak, sőt a gyermek állapota és kiadásai sem lettek számottevően magasabbak a pedagógiai szakszolgálat által adott, és körülményváltozásnak értékelt véleménye szerint sem.

[20] Tény, hogy az alperes a havonta esedékes gyermektartásdíjon felül további vállalását nem teljesítette, ezért a felperes arra kényszerült, hogy végrehajtást kezdeményezzen vele szemben. Köztudomású tény a kedvezőtlen gazdasági helyzetből adódó infláció negatív hatása, amely az alperes törvény szerinti nyugdíj emelésével szemben a kiskorú gyermekkel kapcsolatos kiadások növekedésével a felperesre komoly terhet jelent. Értékelte a bíróság az alperes által kétségbe nem vont tényt, hogy az egyezség megkötésekor haszonbérleti szerződés folytán a felperes évi 1.180.676 forint jövedelemmel rendelkezett, amely 2021-ben megszűnt. Ezen körülmény azonban a felek megállapodása során már ismert volt, ahogy a haszonbérleti szerződés lejártának időpontja is. A felek egymással megállapodásra törekedtek, de egyezség közöttük nem jött létre.

[21] A perbeli egyezség megkötésekor a felperes nem hivatkozott arra, hogy a gyermek a pedagógiai szolgálat szerint saját igényekkel és az átlagost meghaladó kiadásokkal terhelt. A gyermek az egyezségkötést követően került a pedagógiai szakszolgálat látókörébe. A gyermek állapotából fakadó jelentős kiadásra a felperes nem hivatkozott, de a bíróság a személyes gondoskodás körében elfogadta az erre alapított érvelést, hogy a különös odafigyelés a felperes munkalehetőségeit fiatal kora és egészségi állapota ellenére beszűkíti.

[22] Körülményváltozásként nem értékelte a bíróság az alperes igazolt jövedelmén túlmenően egyéb jelentős összegű bevételeit, mert azokat már az egyezség megkötése előtti perben is felhívta a felperes. Ettől eltérő lényeges vagyongyarapodás vagy nem igazolt jövedelem, illetve bevétel emelkedés a jelen perben sem volt kimutatható.

[23] A felperes azon állítása, hogy az alperes és Sz. R. nevű gyermeke vagyoni viszonyai összefonódnak és átláthatatlanok, arra enged következtetni, hogy az alperes lényegesen magasabb jövedelemmel rendelkezik az általa állítottnál. A felperes ezen előadását azonban nem tudta igazolni, mert a Magyar Államkincstár tájékoztatása szerint az alperes mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatás iránti kérelmet nem nyújtott be, kifizetés részére nem történt. A bíróság hivatalból való bizonyítása nem a bizonyító fél helyett való bizonyítást jelent, mivel pedig a felróhatóság körében indítványt és konkrét tényállást a felperes nem tett, ezért azt a bíróság nem vizsgálhatta.

[24] A bírói gyakorlat alapján a megélhetési költségek körében a gyermek harmonikus személyiség- fejlődése szempontjából általánosan indokolt kiadásnak minősülnek a gyermek lakhatásával felmerülő költségek, rezsiköltségek, gépjárműhasználat költsége is. Ennek megfelelően a felperes által állított rezsiköltségek és a kifejtett költségek a bíróság szerint figyelembevehetőek voltak (Kúria Pfv.II.20.059/2022.).

[25] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeként azt állapította meg, hogy a gyermek indokolt szükségleteinek emelkedése, a köztudomású tényként elfogadott infláció, felperesre gyakorolt hatásai alapján a felperes és a gyermek lényeges érdeksérelmét jelenti, ha a gyermekkel járó ruházkodás és tanszerkiadások jelentősen emelkednek és a felperest azt a tényleges összegben nem tudja követelni. Nem elvárható, hogy a megnövekedett kiadások fedezetét kizárólag a felperes saját jövedelméből biztosítsa még akkor sem, ha a bíróság szintén köztudomású tényként értékelte, hogy az infláció az alperes nyugdíjára is és életszínvonalára is kihatással van.

[26] A Ptk. 4:218. § (2) bekezdés a) pontja szerint a gyermektartásdíj meghatározása során a felperes által csatolt indokolt költségeket a bíróság 137.175 forint összegben fogadta el. Leszámította a családi pótlék összegét, és figyelembe vette azt a tényt, hogy az alperes nyugdíja 87.670 forintra emelkedett. Ennek 50%-áig a bíróság a lényeges körülményváltozásból eredő, indokolt szükségletek pénzbeli ellenértékét az alperesre terhelte, figyelembevéve azt a nyilatkozatot, hogy a gyermek saját jövedelemmel, vagyonnal nem rendelkezik. A felperes a családi pótlékon túl adókedvezményt, családtámogatást nem vett igénybe.

[27] Az alperes hivatkozott arra, hogy életkorából adódóan a felperestől elvárható lenne, miszerint magasabb jövedelemmel járó munkát szerezzen. Az alperes hivatkozásán túl azonban a felperes felróhatóságára nem utalt, arra bizonyítást sem ajánlott fel. Mindezeket értékelve az elsőfokú bíróság a tartásdíj összegét az anyagi jogi keretek között és releváns periratok mérlegelésével állapította meg és határozta meg havonta 43.000 forint összegben.

[28] A Ptk. 4:207. §-a alapján a bíróság a felperes kérelme szerint rendelkezett a tartásdíj évente a következő év január 1-től a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével külön intézkedés nélkül módosulásáról.

[29] A felperes a Ptk. 4:208. § (3) bekezdésének megfelelően a keresetindítást megelőző 6 hónaptól, 2022. július 1-től kérte az emelt összeget, ezért a bíróság megállapította, hogy a gyermektartásdíj felemelése folytán 16 hónapra havi 8.000 forint különbözettel számolva

alperesnek 128.000 forint hátraléka keletkezett, amit 15 napon belül kell a felperes részére megfizetnie.

[30] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezésével nem támadott részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta. Az alperest terhelő gyermektartásdíj havi mértékét 95.600 forintra felemelte, a ruházati és tanszerköltség címén minimum évi 150.000 forintban vállalt gyermektartásdíj fizetésének változatlanul hagyásával kapcsolatos rendelkezést mellőzte, a 2022. július 1. és 2023. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozó hátralékos gyermektartásdíjat 969.600 forintra felemelte, amelynek teljesítésére 60.600 forintos havi részletfizetést engedélyezett. A másodfokú bíróság rendelkezett az illeték és a perköltség mértékéről is. Ítéletében felhívta a 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdését. Rögzítette, hogy a másodfokú felülbírálatnak nem képezte tárgyát gyermektartásdíj felemelésére irányuló keresetnek havi 43.000 forint erejéig helyt adó, valamint a gyermektartásdíjnak az éves fogyasztó árindex szerinti módosulását előíró elsőfokú rendelkezésének vizsgálata.

[31] A másodfokú bíróság hangsúlyozta: az elsőfokú bíróságnak a gyermektartásdíj megváltoztatása Ptk. 4:210. § (1) bekezdésében foglalt törvényi feltételei fennálltára vonatkozó álláspontja nem volt felülbíráható. Nem volt vitatott a gyermek indokolt szükségletének elsőfokú bíróság által megállapított havi átlagos 137.176 forint összege sem. Ezért a másodfokú bíróság kizárólag a gyermektartásdíj mértékére levont jogi következtetés szempontjából vizsgálta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és az érdemi döntés helyességét.

[32] A felperes alappal kifogásolta az alperes vagyoni helyzetére vonatkozóan a rendelkezésre álló adatok téves, a Pp. 279. § (1) bekezdésének nem megfelelő értékelését, valamint ezzel összefüggésben a tényállás hiányos voltát. Ezért a másodfokú bíróság az alperes vagyoni viszonyai tekintetében ítélete [25] bekezdésében a tényállást kiegészítette.

[33] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéleti tényállást a hivatalos tudomása alapján azzal egészítette ki, hogy a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.155/2022/62. számú ítélete szerint a k.-i helyrajzi szám1, cím5 alatti ingatlan fele tulajdoni hányada – házastársi vagyonszövetség címén – az alperest illeti, továbbá az ingatlanon fennálló közös tulajdont megszüntetve a felperes fele tulajdoni hányadát 12.700.000 forint megváltási ár ellenében az alperes tulajdonába adta.

[34] A gyermektartásdíj összegét a bíróságnak a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés a) – e) pontjaiban meghatározott szempontrendszer alapján feltárt peradatok mérlegelésével kellett meghatároznia. A teljesítőképesség körében a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés b) pontja - a felek jövedelmi viszonyai, valamint vagyoni helyzete - irányadó. Alappal sérelmezte a fellebbezésben a felperes, hogy az elsőfokú bíróság a döntése kialakítása során az alperes vagyoni helyzetének egyáltalán nem tulajdonított jelentőséget.

[35] Az alperes életviteléről rendelkezésre álló adatok alapján nem kétséges, hogy a megélhetését nem az elsőfokú bíróság által jövedelemként figyelembe vett 87.600 forint nyugellátásból biztosítja. Izlandi és amerikai utazásokat szervezett a gyermekkel, valamint a megélhetési (élelmezési) költségek a 2020-ban felvett kötelesrész összegéből bizonyosan nem

voltak fedezhetőek. Az alperes a Kisfaludy pályázaton nyert támogatásnak a céljától eltérő – magáncélú – felhasználásáról nyilatkozott, ugyanakkor az azt igazoló okiratok tartalma e nyilatkozattal ellentétes. E peradatok azt valószínűsítik, hogy az alperes valamely forrásból – akár a résztulajdonában álló M. L. Bt. működtetése folytán, akár e Bt.-től bérelt apartmanok hasznosításából, akár a gyermeke által felvett földtámogatások összegéből, további rendszeres jövedelemben részesült. A felek által rendelkezésre bocsátott – és a fellebbezésben is felsorolt – bizonyítékok és peradatok azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem alapozták meg ennek tényként való megállapítását.

[36] A másodfokú bíróság elfogadta azon felperesi álláspontot, miszerint az alperes a vagyoni helyzete alapján egyértelműen képes arra, hogy a gyermek megfelelő tartását a nyugellátása fele összegén túl is biztosítsa. Elsődlegesen a jelenleg nagykorú gyermeke ingyenes használatába adott földterületek ellenérték fejében való hasznosítása, másodlagosan a tetemes értékű magánvagyonra állagának igénybevétele is ezt támasztja alá. A gyermektartásdíj alapjául szolgáló Ptk. 4:218. § (4) bekezdése szerinti átlagos jövedelem meghatározásánál nemcsak a ténylegesen realizált, hanem a felróhatóan realizálni elmulasztott jövedelemre is figyelemmel kell lenni.

[37] A másodfokú bíróság az alperesnek a gyermektartásdíj alapjául szolgáló jövedelme összegét havi 478.842 forintban állapította meg, amelyből 87.670 forint a nyugellátás összege, valamint 391.172 forint jogszabály alapján igényelhető földalapú támogatás

[38] A gyermek indokol szükséglete, a havi 137.175 forint csökkentendő a családi pótlék mértékével, 13.700 forinttal, azaz a felek által fedezendő tartási költség havi 123.475 forint. Az alperes jövedelmeként meghatározott 478.842 forintnak a Ptk. 4:218. § (4) bekezdés szerinti 20%-a 95.600 forint, a fennmaradó 27.875 forint – a természetben nyújtott tartáson felül – a felperes által pénzben teljesítendő tartási kötelezettség, amely arányban áll a felperes jövedelmi helyzetével, a masszázs tevékenységből származó rendszeres jövedelmével. Az alperes által fizetendő gyermektartásdíj ezen összegben való meghatározása esetén nem sérül a természetbeni juttatás forintosítását kizáró Ptk. 4:216. § (1) bekezdése sem.

[39] A másodfokú bíróság mellőzte a ruházkodási és tanszerköltség címén évi minimum 150.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére vonatkozó kötelezettségvállalás változatlanul hagyására vonatkozó rendelkezést. A kereset és az elsőfokú ítéleti indokolás szerint ugyanis az egyezség megváltoztatását az infláció hatása mellett éppen az e rendelkezéssel kapcsolatos elszámolás bonyolultsága, e költségek felperes általi előlegezésének megterhelő volta indokolta.

[40] A felemelésre tekintettel a másodfokú bíróság a hátralékos gyermektartásdíj különbözet összegét 969.600 forintra módosította, amely megfizetésére 16 havi részletet engedélyezett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[41] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte a felperes perköltségben való marasztalásával. Jogszabálysértésként a Ptk. 4:216. §-át, 4:218. § (2) és (4) bekezdését, valamint a Pp. 277. §, 278. § és 279. §-ának jogszabálysértő alkalmazását hívta fel.

[42] Felülvizsgálati érvelése szerint a másodfokú bíróság a felperes vagyoni helyzetének nem tulajdonított jelentőséget, azt nem vizsgálta, ezáltal megsértette a Ptk. 4:218. § (2) bekezdésében írtakat.

[43] Alperes az elsőfokú bíróság előtt nyilatkozott arról, hogy a külföldi utazásokat a házastársi közös vagyonhoz tartozó pénzeszközökből finanszírozta, annak terhére tette, amelynek elszámolása a Zalaegerszegi Törvényszék előtt 2.Pf.20.155/2022/62. számú perben megtörtént. A másodfokú bíróság a hivatalos tudomására jutott házastársi közös vagyon megszüntetése iránti perben hozott ítélet teljes anyagát nem tette a per tárgyává, csupán kiragadott belőle egyes rendelkezéseket.

[44] Alperes döntően azt sérelmezte, hogy a jogerős ítélet a havi jövedelmét a nyugellátásánál magasabb összegben határozta meg. Utalt arra is, hogy a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megállapítása iránti perekben a tartásra kötelezett magas vagy magasabb jövedelme önmagában nem ad alapot a gyermektartásdíj felemelésére, illetve arra, hogy a gyermek költségeinek több mint 80%-a az alperes terhén legyen.

[45] A törvényen alapuló gyermektartásdíj nem a gyermeket természetben gondozó szülő jövedelmének kiegészítését biztosító jogintézmény, hanem a különélő szülőt terhelő a gyermeknevelés és gondozás egységes folyamatára megállapított, havonként fizetendő pénzösszeg, amelynek mértékénél a Ptk. 4:216. §-ában meghatározott tényezőket a gyermek indokolt szükségletei és a szülők teljesítőképességét kell figyelembe venni (Kúria Pfv.20.308/2016/6.). A jelen ügyben viszont a másodfokú bíróság az alperes teljesítőképességét figyelmen kívül hagyta, a felperes teljesítőképességét pedig nem vizsgálta.

[46] A másodfokú bíróság csak alperesnél vizsgálta a felróhatóságot, amit meg kellett volna állapítani felperes esetében is. Életszerűtlen, hogy egy több (mérnöki és egyéb szakirányú) végzettséggel rendelkező fiatal személy csupán havi 100.000-150.000 forint jövedelemre tudjon szert tenni.

[47] Az alperes érvelése szerint nem fogadható el a felperesnek a gyermek miatti más munkavállalására vonatkozó állítása. A kisfiú hétfőtől péntekig iskolában van. A felperes masszőrként (ha) heti 5 napot dolgozik legalább 4 órában, úgy a helyi átlag óradíjakat (7.000-12.000 forint/óra) figyelembevéve, napi legalább 38.000 forint, 20 napra számolva 760.000 forint jövedelemre tud szert tenni. Amennyiben azonban a felperes ezen tevékenységét nem tudja kimerítően végezni, akkor más jövedelemszerző tevékenység után kellene néznie.

[48] A másodfokú bíróság nem vizsgálta a felperes körülményeinél az élettársi kapcsolatát, amely együtt gazdálkodást feltételez, tehát a rezsizhez, megélhetéshez való hozzájárulást.

[49] Alperes álláspontja szerint a felróhatóság terhére nem állapítható meg. A tulajdonában, illetve haszonélvezetében levő ingatlanokat a nagykorú gyermeke használja, azonban ez a felperes előtt mindig is ismert tény volt. A hasznosítási kötelezettségnek nem tud eleget tenni betegsége miatt, ezért használja östermelői tevékenységet folytató gyermeke az ingatlant és egyben eleget tesz a termőföldekre vonatkozó hasznosítási kötelezettségeknek.

[50] Az alperes nem földműves, így földalapú támogatás sem jár neki, tehát a bíróság tévesen számolt felróhatóan nem realizált jövedelemmel. Téves, hogy a földalapú támogatás azonos mértékű a haszonbérleti díjjal. Azt, hogy a haszonbérleti díj összeg mennyi, a felek megállapodásán alapul, így a másodfokú bíróság döntése ebben a körben sérti a Pp. 277. §, 278. § és 279. §-ban írtakat.

[51] A területalapú támogatás jövedelemként számolható el (a számvitelről szóló 2000. C. törvény 77. §, valamint az 1995. évi CXVII. (továbbiakban: Szja. törvény) 7. § (3) bekezdés).

[52] Fenti jogszabályhelyek alapján egyértelmű, hogy a másodfokú bíróság megsértette a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés b) pontját: jövedelemként, bevételként számolta fel alperes részére a területalapú támogatás összegét is. A másodfokú bíróság azt is tévesen állapította meg, hogy a M. Bt. 200.000.000 forintértékű.

[53] Az alperes érvelése szerint a másodfokú bíróság megsértette a Ptk. 4:218. § (4) bekezdésében írtakat, amikor az alperes jövedelméhez képest azt jóval meghaladó, és nem a jogszabályi rendelkezések szerinti 15-25%-os mértékben állapította meg az alperes által fizetendő gyermektartásdíj összegét.

[54] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult, az alperes perköltségben való marasztalásával.

[55] A másodfokú bíróság csak az alperes fellebbezésében írt keretek között vizsgálhatta az elsőfokú ítéletet, amelybe nem tartozott bele a felperes vagyoni helyzetének újraértékelése, így az jelen eljárásban sem tehető meg.

[56] Az alperes kérelme a Pp. 422. §-ba és 423. § (2) bekezdésébe ütköző, mivel olyan új, de bizonyíték nélküli tényállításokat tesz, amik az alapeljárásban nem voltak vitássá téve. Így pld. az a felülvizsgálati kérelemben előadott állítás, miszerint a felperes élettársi kapcsolatban él, alperes által nem lett bizonyítva.

[57] Az alperes felülvizsgálati kérelmének azon része, amely a saját teljesítőképességével kapcsolatos megállapítás felülvizsgálatára vonatkozik, lényegében a bizonyítékok újbóli mérlegelését érinti. A felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs lehetőség. A másodfokú bíróság az alperes teljesítőképességével kapcsolatos tényeket helyesen értékelte, okszerű következtetést vont le az alperes saját bevallását jóval meghaladó jövedelmi viszonyaira és arra, hogy amennyiben az alperes a vagyona hasznosítását elmulasztja, az neki felróható okból történik.

A Kúria döntése és jogi indokai

[58] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

[59] A felülvizsgálat a megelőző eljárásokhoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybevehető perorvoslat, amelynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottn van helye. A felülvizsgálat funkciója a kérelmet előterjesztő fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Kúria kizárólag azt bírálhatja el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet.

[60] A felülvizsgálati kérelem akkor bizonyulhat eredményesnek, ha a kérelem előterjesztője a szükséges tartalmi kellékekkel rendelkező, határidőben benyújtott beadványában kimutatja a támadott jogerős határozatnak a jogvita érdemi elbírálására konkrétan kiható módon jogszabálysértő voltát, vagyis a támadott határozatra vonatkoztatva adja elő jogszabálysértésre utalásait, a konkrét döntés alapjául szolgáló téves, illetve hiányos voltát mutatja be és az érdemi döntésre kiható eljárásjogi szabálysértést igazol [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont, 1/2015. (II.15.) PK vélemény, 1/2017. PJE határozat]. A felülvizsgálati eljárás ennek megfelelően volt lefolytatható.

[61] Az alperes a másodfokú eljárás során sem tette vitássá a gyermek tartására fordítandó havi 137.175 forint összeg szükségességét, csupán saját teljesítőképessége hiánya miatt a gyermektartásdíj összegét vitatta. Felülvizsgálati kérelmében sérelmezte továbbá, hogy a bíróságok tévesen állapították meg a felperes teljesítőképességét a gyermektartásdíjat illetően, azt a ténylegesen realizált bevételnél lényegesen alacsonyabb összegben határozták meg.

[62] Az alperes már fellebbezésében sem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapításait, amelyek a felperes jövedelmére, vagyoni viszonyaira vonatkoztak, és nem tett tényállítást az esetleges élettársi kapcsolatot illetően sem. Ezek az állítások, körülmények a felülvizsgálati eljárás tárgyát sem képezheték, mivel a felülvizsgálati kérelemnek a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben kell érvelést tartalmaznia a Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tartalommal (Gfv.30.250/2023/5; Gfv.30.345/2023/4.). Ebből következően csak a másodfokú bíróság megállapításai voltak a fent részletezett szempontok szerint vizsgálat tárgyává tehetőek, vagyis a felperes élettársi kapcsolata, illetve teljesítőképessége és jövedelme jelen eljárásnak nem tárgya.

[63] A tartásdíj fizetési kötelezettség megállapítása során a bíróságok helyesen vonták vizsgálódási körükbe a szülők jövedelmi helyzetét és vagyoni viszonyait a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával, ami – a felülvizsgálati kérelem korlátaira tekintettel – az alperes esetében volt jelen eljárásban irányadó.

[64] A következőket ítélezési gyakorlat szerint a tartásdíj fizetésre kötelezett fél bevallott vagy kimutatható jövedelme mellett indokolt vizsgálni a valós jövedelmi viszonyait, vagyoni helyzetét, életkörülményeit is (Pfv.II.20.485/2018/4-II.; Pfv.II.20.603/2021/7.).

[65] A másodfokú bíróság ítélete [25] és [29] bekezdésében részletesen értékelte az alperes vagyoni helyzetét, így azt, hogy az elsőfokú bíróság által helyesen és részletesen rögzített ingatlanok mellett jelentős egyéb vagyontárgyakkal, társasági jogi részesedéssel és más (többek között apartman bérbeadásából származó) bevételi forrásokkal rendelkezik. Mindezek alapján a másodfokú bíróság mérlegeléssel helytálló következtetést vont le arról, hogy az alperes nem csupán a 87.670 forintos nyugellátással rendelkezik. Az általa vállalt (elsőfokú ítélet szerinti) gyermektartásdíj teljesítése a megélhetését veszélyeztetné, illetve a vállalkozásainak költségeire forrása nincs. Az alperes a gyermekkel jelentős kiadással járó külföldi utakat szervezett, az általa állított jövedelemből pedig kizárt a közös tulajdonú ingatlan teljes tulajdonjogának megváltási ára teljesítése.

[66] Arra helyesen utalt az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a földalapú támogatásból származó bevétele a gyermektartásdíj összegének megállapítása során nem vehető figyelembe sem annak folyósítása célja miatt, sem pedig azért, mert az alperes előző házasságából származó, a földet ténylegesen művelő gyermeke részére történik annak kifizetése.

[67] A fentiek alapján azonban a teljesítőképessége ténye bizonyított. A nyugellátása összege és az életvitele finanszírozása között jelentős hiány mutatkozik, amiből egyértelműen megállapítható, hogy az alperes egyéb más bevétellel rendelkezik.

[68] A felülvizsgálati eljárásban az alperes sérelmezte a bt. értékmeghatározását, az erre vonatkozó felperesi állítást viszont az alperes felhívás ellenére nem cáfolta a megelőző eljárásokban, és a felülvizsgálati szakban sem hivatkozott arra, hogy korábban ellenbizonyítást tett volna, csupán álláspontját terjesztette elő, amit nem igazolt.

[69] A gyermeket gondozó szülő a természetbeni tartás keretei [Ptk. 4:216. § (1) bekezdés] között köteles gondoskodni a gyermek minden olyan, az igényének megfelelő ráfordításról, ellátásról, ami a gyermek érdekében folyamatosan vagy időszakoként felmerül. A természetbeni tartás nem forintosítható, ebből következően általában (többször tényállás hiányában) a pénzbeli kiadások szülők közötti egyenlő elosztása (fele-fele arányú viselése) a természetbeni tartás jogi fogalmának kiüresedéséhez vezetne. Nincs jogi akadálya annak, hogy a konkrét ügyben a bíróság ún. teherviselési arányt állítson fel, és a rendszeres kiadások anyagi fedezetének viselését a szülők között a természetbeni tartás értékelésével megossza. A jogvitában mindig az adott ügy egyedi körülményei együttes mérlegelése alapozza meg az arány és a konkrét gyermektartásdíj mérték meghatározását (Kúria Pfv.II.20.322/2018., Pfv.II.20.545/2021/4.), amelynek irányadó szempontjait a Ptk. 4:218. § (2), (3) és (4) bekezdése tartalmazza.

[70] Az alperes felülvizsgálati kérelmében döntően a Pp. 279. § (1) bekezdése megsértését sérelmezte. A felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli perorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy az eljárás

bíróság a mérlegelési körébe vont adatok, a felek személyes előadása, a bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában azok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattal eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011. megjelent BH2013.119-II; Pfv.I.21.532/2019/7; Pfv.II.20.280/2022/10.).

[71] Jelen ügyben a másodfokú bíróság – szemben az elsőfokú bírósággal – valamennyi figyelembevehető bizonyítékot értékelt, mérlegelése nem okszerűtlen, iratellenes vagy logikai hibában szenvedő, ezért a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok értékelésére hivatkozó jogszabályhely megsértése nem állapítható meg. Az alperes vagyoni helyzete és teljesítőképessége alapján a másodfokú bíróság helytállóan határozta meg az általa fizetendő gyermektartásdíj mértékét. A jogerős ítélet ráadásul a ruházkodás és tanszerkötség címén általa vállalt évi 150.000 forintot illetően az alperes fizetési kötelezettségét mellőzte, az átalányjellegre figyelemmel beépítette az alperes által fizetendő gyermektartásdíj megemelt összegébe. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a hátralékos gyermektartásdíj összegét is helytálló összegben határozta meg, és helyesen döntött a részletfizetés engedélyezéséről is.

[72] A kifejtettekre tekintettel a Kúria jogszabálysértés hiányában a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 424. § (1) bekezdése szerint.

[73] A pervesztes alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 83. § (1) bekezdésén alapul. Annak összegéről a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint határozott.

[74] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 50. §-a szerint határozta meg a felülvizsgálati eljárásban felmerült illeték összegét a gyermektartásdíj különbözet egy évi összege alapján. Tájékoztatja az alperest, hogy a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie. Ennek során közleményként fel kell tüntetni a Kúria megnevezését, e határozat számát és a fizetésre kötelezett, azaz az alperes adóazonosító számát.

[75] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyalás mellőzésével bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése szerint.

[76] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, dr. Hajdu Edit s.k., dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő